

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 18.08.2025

Av. Mahmut TANAL
Sanlıurfa Milletvekili

Yozgat'ta zarar ettiği için elindeki 8 ton patatesi ücretsiz dağıtan bir çiftçi hakkında, yetkili mercilerce "halkı kin ve düşmanlığa tahrik", "piyasayı manipüle etmek" iddialarıyla 1,4 milyon TL ile 17 milyon TL arasında idari para cezası verilmesi gündeme gelmiş, ayrıca Cumhurbaşkanına hakaret iddiasıyla savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur. Bir çiftçinin, üretim maliyetlerini karşılayamadığı için ürününü halka bedelsiz dağıtması, Anayasa'nın 48. ve 173. maddeleri kapsamında girişim ve tüketici haklarıyla ilgilidir. Üreticinin zararına çalışması, piyasanın temel ekonomik gerçeklerinden biridir. Bu eylemin "piyasa manipülasyonu" sayılması, hem rekabet hukukuna hem de ekonomik serbestlik ilkesine aykırıdır. Ayrıca bir tarımsal ürünün ücretsiz dağıtılması, "halkı kin ve düşmanlığa tahrik" suçunun unsurlarıyla bağdaşmamaktadır. Çiftçiye ağır idari para cezalarıyla cezalandırmak, Anayasa'nın 26. maddesiyle güvence altına alınmış ifade özgürlüğü ile 56. maddesiyle güvence altına alınmış sağlıklı ve yeterli beslenme hakkına da doğrudan aykırıdır. Devletin görevi, çiftçiye desteklemek ve üretimi teşvik etmektir. Zarar eden çiftçiye cezalandırmak, hem tarımsal üretimi baltalamakta hem de kamu vicdanını yaralamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Zarar ettiği için elindeki 8 ton patatesi bedava dağıtan çiftçi hakkında "halkı kin ve düşmanlığa tahrik" iddiasıyla işlem yapılmasının hukuki dayanağı nedir?
2. Tarım ürününü ücretsiz dağıtmak, hangi gerekçeyle "piyasa manipülasyonu" kapsamına alınmaktadır? Bu değerlendirme hangi mevzuata dayanmaktadır?
3. Çiftçiye 1,4 milyon TL ile 17 milyon TL arasında idari para cezası verilmesi yönündeki girişim, Anayasa'nın sosyal devlet ilkesine ve Tarım Kanunu'nun 21. maddesinde öngörülen çiftçi destekleme yükümlülüğüne aykırı değil midir?
4. Türkiye'de tarımsal ürünlerin maliyet/fiyat dengesizliği nedeniyle ürününü tarlada bırakan, hayvanına yediren veya halka bedava dağıtan çiftçi sayısına ilişkin Bakanlığınızın verileri nedir?
5. Çiftçinin zararını telafi etmek ve üretimi sürdürülebilir hale getirmek için yeni bir destek paketi hazırlanmakta mıdır?